

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Qiryah ne'emanah

kolel Nevi'im u-khetuvim

Sefer Divre ha-yamim 1

Shelomoh ben Yitshaq

Fyorda, 581 [1820/1821]

א

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9558

ה ר ג ו ם א ש כ נ ז י

זבולון אונד נפתלי בראכטען שפיווען אויף עועלן , קאמעעלען , מויל .
 עועלן אונד רינדערן , מעהלשפיווען , דיררע פויגען , דיררע וויינ .
 בעערען , וויין , עהל , רינד - אונד קליינעס פיה אין מענגע ; דען עם
 וואר פריידע אין ישראל .

יג [א] דויד הילט ראטה מיט דען אָבערסטען דער טויענדע , דער
 הונדערטע אונד מיט אַללען פֿירסטען ; [ב] אונד ער שפראַך צו דער
 גאַנצען פֿערוואַמלונג ישראל'ס : „ געפֿעללט עם אייך , אונד איזט עם
 „ פֿאַן דעם עוויגען , אונזערס גאָטטע : וָאָ וואָללען וויר אַללענטהאַלבען צו
 „ אונזערן איבריגען ברידערן , אין וואָללען לאַנדען ישראל'ס , זענדען ,
 „ אונד צו דען פֿריסטערן אונד לויס , דיא מיט איהנען , אין איהרען
 „ שטעדטען אונד אויף איהרען פֿרייען פלעצצען וואָהנען , דאַס זיא זיך
 „ צו אונז וואָמעלן . [ג] וויר וואָללען דיא לאַדע אונזערס גאָטטעס
 „ ווידער צו אונז הערכייפֿיהרען ; דען וויר זוכטען זיא ניכט אין דען
 „ טאַגען שאול'ס . „ [ד] דאַ שפראַך דיא גאַנצע פֿערוואַמלונג ,
 דאַס מאַן דיזעס טהון וואָללטע ; דען דיא זאַכע געפֿיל דעם גאַנצען פֿאַל .
 קע . [ה] דויד וואָמעלטע נון גאַנץ ישראל , פֿאַן דעם שיחור מצרים'ס
 אַן , ביז נאָך חמת , דיא לאַדע דעם עוויגען פֿאַן קרית יערים הערבייא

ב א ו ר   צו

לאחריה , ועל פי זה מתורגם . דבליים' תאנים יבשים , כמו ומאיתם דבליים (שמואל א'
 כ"ה י"ח) , ודמיו . וצמוקים . עכבים יבשים , כמו ומאה צמוקים (שם) . כי שמחה
 בישראל . כל ישראל שמחו שמחה גדולה , כי שנתה עתה המלחמה בין שבטי ישראל , והתחברו
 יחדיו באהבה ואסוף תחת משלת מלך גבור חיל , ירא אלהים ומשכיל בכל דרכיו , וקיוו כלם ,
 כי המלך הגדול הזה ינילם מכף כל אויביהם .

יג (א) ויועץ דויד עם שרי האלפים וגו' . שאמר להם דוד , כבר עסקתם
 בתקנתכם , להיות לכם מלך , להושיע לכם , ועתה תעסקו בכבוד אלהים ,
 (ד"ק) . לכל נגיד . המלך דוד הטיען עם שרי האלפים והמאות ועם כל כנידי ישראל .
 (ב) נפרצה גשלחה . כלומר , נשלחה מלאכים הנה והנה לכל מקום , כמו (ראשית
 כ"ט י"ד) ופרצת ימה וקדמה , והכל ענין התפשטות הדברים לרוב , וזהו שאמר בספר
 שמואל (א' וי"א) ויוסף עוד דוד , כלומר אסף עוד מישראל על אשר היו אתו בהמליכו ,
 כאשר אמר הכהן (בן מלך) . ועל פיו תרגמתי . ויש מפרשים מלת נפרצה כפשוטה ,
 מענין פרצת והריסת המזבח , וכוונת המאמר : נפרוד עתה את קהל ישראל , הנאסף פה
 בחברון , ונשלחה מלאכים אל כל שבטי ישראל , להביא את ארון האלהים אליכו . ולפי זה
 יהיה תרגום מלת נפרצה בלשון אשכנז (וויר וואָללען אוואַיינאָנדער געהען) .
 ועמם הכהנים והגוים , כי הכהנים והלויים היו מיועדים , להביא את ארון האלהים
 (להלן פרשת ט"ו) . (ג) כי לא דרשגוהו בימי שאול . וגם בימי שמואל הכניא לא

הקרוזבים אליהם עד יששכר וזבלון ונפתלי
מביאים להם בחמורים ובגמלים ובפרדים ובבקר
מאכל קמה דבלים וצמקים ויין ושמן ובקר וצאן
קרובי שמחה בישראל :

יג א ויועץ דוד עם שרי האלפים והמאות לכל
נגיד : ב ויאמר דוד לכל קהל ישראל אם
עליכם טוב ומן יהוה אלהינו נפרצה נשלחה על
אחינו הנשארים בכל ארצות ישראל ועמהם
הכהנים והלוויים בערי מגרשיהם ויקבצו אלינו :
ג ונסבה את ארון אלהינו אלינו כי לא דרשנוהו
בימי שאול : ד ויאמרו כל הקהל לעשות כן כי
ישר הדבר בעיני כל העם : ה ויקהל דוד את כל
ישראל מן שיחור מצרים ועד לבוא חמת קהביא

ר ש"י   את

יג (א) ויועץ דוד עם שרי אלפים . שאמר להם דוד כבר עסקתם צהקנתכם
להיות לכם מלך להושיע לכם ועתה תעסקו בכבוד אלהים : (ב) נפרצה
נשלחה . נפרצה אותה גדר שהיתה גדורה עד עתה שלא דרש שום אדם לאלהים
נשלחה על אחינו הנשארים . משום כבוד הארץ : (ה) מן שיחור מצרים ועד לבוא

חמת

ב א ו ר

דרשו ישראל את ארון האלהים , אך הזכיר דוד פה את שאול , כי שמואל היה עסוק כל ימיו
שפטו את ישראל במלחמה עם הפלשתים (שמואל א' פרשה ז"ג) , ולא יכול להביא אליו
את ארון האלהים , אבל שאול ישב בשלום על כסא מלכותו , ולא דרש את הארון . ואמר
דוד כי לא דרשנוהו בלשון מדברים בעדס , אף כי הסוב היה מוטל על דוד שאול , שהיה
לפני דוד ודורו , ועשה זה , לכלי האשים את אבות ישראל , אשר כבר מתו בזמן ההוא ,
ושלא לזלזל בכבוד זכרונם . וראה בניאור החכם ר' שמואל דעמטאלר כ"לספר שמואל
(א' י"ד י"ח) . (ה) ויקהל דוד את כל ישראל . דוד הקהיל את כל בחורי וחסדי ישראל ,
והם היו שלשים אלף , אשר באו בפקודת כל אחיהם (שמואל ב' וי"ו א') . מן שיחור
מצרים וכו' . שיחור היה גבול ארץ ישראל לגד דרום , וחמת היתה גבולה לגד צפון ,
ושיחור , אשר נקרא גם נחל מצרים , הוא לדעת רבים נהר נילוס הידוע , אשר הוא בארץ
מצרים , ולדעת קצת הוא זרוע קטן מנהר נילוס (ראשית ע"ו י"ח , במדבר ל"ד ה' , יהושע

דברי הימים א יג

את ארון האלהים מקרית יערים: וייעל דוד וכל
 ישראל בער-תה אל קרית יערים אשר ליהודה
 להעלות משם את ארון האלהים יהודה יושב
 הכרבים אשר נקרא שם: וירכיבו את ארון
 האלהים על עגלה חדשה מבית אבינדב ועזא
 ואחיו נהגים בעגלה: ודוד וכל ישראל משחקים
 לפני

ר ש י

חמת. דוגמא ילצוא חמת על נחל מנרים: (ו) בעלתה אל קרית. פתרון בעלתה
 שהיא קרית יערים: להעלות משם וגו'. כדכתיב (בשמואל ב' ו') חסר נקרא שם
 ה' לנחוח יושב הכרובים עליו כלומר שמו של הקב"ה נקרא על הארון אע"פ שגלה
 ארון לפלשתיים לא זו מומי שם הזה שנתקדש: (ז) וירכיבו את ארון האלהים על
 עגלה חדש. מה ראה דוד שהרכיבו על עגלה ונחל במשה הלוי כאשר עשה כשהביא
 אותו משם לציון באחרונה לפי שאמר דוד כל עומת שנה אלו כשהשיבוכו פלשתיים
 על עגלה חדשה כדכתיב וישמו את הארון ה' על עגלה וגו' ולפיכך נענש: עוזא
 ואחיו. בני אבינדב היו כדכתיב בשמואל (שם ט' ו'): ונאגים בעגלה. כמנהג
 נוסגי עגלה אחד הולך לפני העגלה ומיישרן בדרך ישרה ואחד בצד העגלה שלא
 תספוך ליפול וכן כתוב (בשמואל ב' ו') ואחיו הולך לפני הארון ועוזא בצד העגלה
 (שם) לפיכך שלח עוזא את ידו לאחוז בחרון כששטו הבקר ולכך נענש. כאן כתיב
 בכל עוז ובשמואל (שם) כתיב בכל עני פתרון בכל עני שיר וכאן פתרון בכל עוז
 כלי שיר: (ח) ובשירים ובכינורות ובנבלים ובתופים. כולם כלי שיר הם חבל
 מולתים כלי שיר היה ולא היה עשוי כי אם להשמיע קול ודוגמתו כלי שיר שקורין
 פויקי"ן בלשון אשכנז שמויך עליו במקלות והוא משמיע קול וכן מוכיח לקמן (שם
 ו') ובמולתים משמיעים וכתיב (ט"ו) והמשררים הימן חסף ואיתן במולתים

נחשת

ב א ר

יג ג, ישעיה כ"ג ג'). מקרית יערים. שם היה הארון שנים רבות, מיום שבו מלאך
 פלשתיים (שמואל ח' ו' כ"א, ז' א') (ו) וייעל דוד וגו'. לפי האמור בספר שמואל
 (ב' פרשה ה' ו'ו') נעשה זה חסר שלוש חירס, מלך נור, מלאכים אל דוד, ואחר מלחמת
 דוד עם הפלשתיים, ופה סיפר הכתוב את המעשים הזלה (בפרשה הבאה) אחר המעשה
 הזה, ומכבישת ירושלים על ידי דוד, אשר סיפרה הכתוב בשמואל (פרשה ה') קודם מעשה
 זה, לא הזכיר בה מחומה, כי כבר הזכירה למעלה (פרשה י"א), ובאמת הביא דוד את
 הארון מקרית יערים אחר שלוש חירס את מלאכיו אליו, ואחר מלחמתו עם הפלשתיים, כי
 בתחלת מלכות המלך הישר הזה דרש את עבודת ה', ונעץ עם זקני ישראל, להביא את
 הארון, אך נעשה זה אחר אשר הלכו הזקנים לביתם, ודברו עם העם על אדות הדבר,
 ואחר כך נועד הזמן, להביא את ארון ה', ובתוך הזמן הזה שלט חירס מלאכים אל דוד,

ודוד

צו ברינגען . [ו] דויד צאג מיט גאנץ ישראל הינאויף נאך בעלה ,
 דאז איזט , נאך קריה יערים , וועלכעס אין יהודה ליגט , פאן דא דיא
 לאדע דעם עוויגען הערויף צו ברינגען , וועלכע נאך דעם גאמען גאטטעס ,
 דער אויף דען כרובים טהראנט , גענאנט ווירד . [ז] זיא פיהרטען
 דיא לאדע דעם עוויגען , אויף איינעם נייען וואגען , אויודעם הייזע דעם
 אבינדב ; עוזא אונד אחיו פיהרטען דען וואגען . [ח] דויד אונד גאנץ
 ישראל שפילטען פאר דעם עוויגען , מיט אללער מאכט . אייף אללער
 לייא אינסטרומענטען , אויף הארפען , פואלטערן , פויקען , צימבעלן

אונד

ב א ו ר

ודוד הכה את הפלשתים , ואחריו כן התאספו ישראל קהל רב , ביום חג ושמיטה , להביא את
 הארון אל מקומו , אשר הכינו לו . בעלתה אל קריה יערים . בעלה היא קריה יערים ,
 והיתה בתלך יהודה (יחזקאל ט"ו ס"ד) , וכן נקראת בשמואל (ב' ו' ו' ב') בעלי יהודה ,
 והנה אמר שם , כי הלך דוד וכל העם , אשר אתו , מבעלי יהודה , להעלות משם את ארון
 האלהים , ופה אמר , שעלה דוד וכל ישראל אל בעלה , אשר ליהודה , להעלות משם את
 ארון האלהים , ויש להשיב על זה , כי המ"ס במלת מבעלי , האמורה בשמואל , היא תמורת
 מלת אל , כמו ה' ססיני דא (דברים ל"ג ב') , תמורת אל סיני , ודומיו , וכאשר רגיל
 השימוש הזה גם בלשון הערב , ויתכן לפרש עוד , כי בתחלה הלכו דוד ואנשיו אל בעלה ,
 להעלות משם את הארון , ואחר כן הלכו מבעלה , והעלו משם את הארון , והיה טעם
 מלות להעלות משם , האמורות בשמואל , כאשר העירו משם אשר נקרא שם . שם ה'
 צבאות , יושב הכרובים , עליו , כלומר , שמו של השם , ברוך הוא , נקרא על הארון , אף
 על פי שגלה הארון לפלשתים (שמואל א' פרשה ה') , לא זו ממנו שם הזה , שנתקדש
 (רד"ק) . וכן הוא אומר בשמואל (ב' ו' ו' ב') : ארון האלהים , אשר נקרא שם שם ה'
 צבאות , יושב הכרובים , עליו , ועל פיו זה תרגמתי . (ז) וירכיבו את ארון האלהים
 וגו' . מה ראה דוד , שהרכיבו על עגלה חדשה , ולא נמשא קלויס כאשר עשה , כשרביא
 אותו משם לציון באחרונה ? לפי שאמר דוד , כל עומת שגז אלו , כשרשיבתי פלשתים
 על עגלה חדשה , כדכתיב (שמואל א' ו' ו' א') : ושימו את ארון ה' על העגלה , ולפיכך
 נענש (רד"ק) . על עגלה חדשה . ונפטר שמואל (ב' ו' ו' ג') כמו : אל עגלה
 חדשה . מביח אבינדב . ובשמואל (טס) : מבית אבנדב , אשר נגנבה . ועוזא ואחיו .
 בני אבינדב היו , כדכתיב בשמואל (טס) . (רד"ק) ניהגים בעגלה . כמנהג ניהגי
 עגלה , אחד הולך לפני העגלה , ומיטרה בדרך ישרה , ואחד בצד העגלה , שלא תהפך
 ליטול , וכן כתוב בשמואל (טס פסוק ד') : ואחיו הולך לפני הארון , ועוזא בצד העגלה ,
 לפיכך שלא עוזא את ידו , לאחיו בארון , כששמעו הנקר (להלן פסוק ט' , שמואל ב' ו' ו' ו') ,
 ולכך נענש (להלן פסוק יו"ד , שמואל טס פסוק ז') . (רד"ק) . (ח) בכל עוז ,
 כאן כתיב בכל עוז , ובשמואל (ב' ו' ו' א') כתיב בכל עני , פתרון צד עני כלי שיר , וכאן
 פתרון בכל עוז כלי שיר . (רד"ק) . וכתב החכם פראפעססאר וואלפסאן צביאורו
 להפטר שמיני (שמואל ב' טס) : , בכל עני צרושים , ובדברי הימים נאמר בכל עוז
 , ובשירים , ואמר מד מן סגריא , שהכל אחד הוא , כי עני הוא עוז , בחילוף וס' שרן , ובדברים
 , כמו בשירים , כי נהפכו האיתיות . ובכינורת וגו' . כלס כלי שיר הם , חבל מזלתיס
 כלי שיר היה , ולא היה עשוי כי אם להשמע קול , ודוגמתו כלי שיר , סקידין פויקען
 בלשון אשכנז , שמכין עליו במקלות , והוא משמיע קול , וכן מוכיח לקמן (ט"ו ט"ז)
 ומכלת

תרגום אשכנזי

אונד טראַמפעמען . [ט] דאָ וואַ נון ביו אַן דיא שיינע כידון געקאָממען
 וואַרען , שטרעקטע עוואַ ווינע האַנד אויז , דיא לאַדע צו האַלטען ;
 דען דיא רינדער וואַרפֿען וואַ הין אונד הער . [י] אַבער דער צאָרן
 דעם עוויגען ענטבראַננטע איבער עוואַ ; ער ערשלוג איהן , ווייל ער
 זיינע האַנד אַן דיא לאַדע גאַטטעם שטרעקטע , אונד ער שטאַרב דאָ .
 זעלבסט פֿאַר גאַטט . [יא] דויד וואַרד בעטריכט , דאָס דער עוויגע
 דען עוואַ זאָ שנעלל הינראַפֿטע , אונד ער נאַננטע דענועלבען אַרט פּרין
 עוואַ (הינראַפֿונג עוואַס) , וויא ער נאָך הייט צו טאַגע הייסט .
 [יב] דויד פֿירכטעטע זיך נון פֿאַר דעם עוויגען , אונד שפּראַך : ״ וויא
 ״ קאָן איך דיא לאַדע גאַטטעם צו מיר ברינגען ? ״ [יג] אונד ער לים
 אויך דיא לאַדע ניכט צו זיך , אין דיא שטאַרט דויד'ס , ברינגען , זאָג
 דערן אין דאָז הויז עיכד אדום'ס , דעם גתי , פֿיהרען . [יד] זאָ בליב
 דיא לאַדע דעם עוויגען ביא דער פֿאַמיליע דעם עיכד אדום , אין זיינעם
 הויזע , דרייאַ מאַנאַטע ; אונד דער עוויגע זעגענטע דאָז הויז דעם עיכד
 אדום אונד אַללעם , זואַס ער בעזאַס .

ב א ו ר יד [א]

ומכלתים משמיעים , וכתוב (סס פסוק י"ט) : והמשוררים הקיץ אשף ואיתן במזלותים
 בחשת להשמיע , ועוד למטה (כ"ה ו"ו) כתיב בשיר ביה' במזלותים וגו' , ועל סס כך
 בקרא מזלותים , וכן (דברים כ"ז מ"ב) יירש הללל , מין ארצה המשמיע קול , כדכתיב
 זכבואת יואל על הארבה ו יואל ב' ה') : כקול מרכבות על ראשי ההרים ירקדון וגו' .
 (ד"ק) , ואנכי תרגמתי על פי תרגום דם' בזמן זכ"ל (פהלות ק"ה) , וראה בהקדמה
 שניה לספר תהלות מהחכם ר' יואל בר"ל ז"ל . (ט) ער גורן כידון . וכספר שמואל
 (ב' ו"ו ו"ו) כתוב : עד גורן ככון . כי שטטו הבקר . כי שטטוהו הבקר ונענעוהו , וכן
 תרגם וכתב : ארי מרגוהו תוריא , כמו שמתרגם וכדסה ידו בנרזן (דברים י"ט ה') ותמריג
 ידיה בנרזנא . (ה"י בפירושו לספר שמואל ב' ו"ו ו"ו) . הכה לדעתו ז"ל שיעור המאמר ,
 כי הבקר שטטו את הארון , והניעו אותו אנה ואנה , וכן תרגמתי . (י) בעווא . בא"ל
 אחר הו"ן , ובשמואל (סס פסוק ז"ן) : בעווא , בה"א אחר הו"ן , וכן כתוב השם הזה
 בכל הפה"ה הזאת סס , חוץ מפסוק ג' סס , אשר כתוב בו ועווא בא"לף . ויכהו על אשר
 שלח ידו וכו' . הוא שכתוב בשמואל (ב' ו"ו ז"ן) ויכהו סס האלהים על השל , פתרון על
 השלס , על שאזו בארון , ודוגמתו הכלבים ואלכו את אונל בחיל יזרעאל (מלכים א' כ"א
 כ"ג) , ופסוק אחר כתיב (מלכים ב' ט' יו"ד) בשלס יזרעאל , כך נפרש כאן על השל ,
 השלס . (ד"ק) . וימח שם לפני אלהים . לפני ארון אלהים , ובשמואל (בניקים
 הנזכר) כתיב וימח סס עט ארון האלהים . (הכ"ל) . (יא) פּרין ה' פּרין : מלשון סן
 ופרין בהט (שמות י"ט כ"ב) , ודומיו (יב) ויירא דויד וכו' . מה הוא ירא ? לאמור ,
 שאמר , היך , אביא אלי ארון ה' . (ד"ק) . לאמור היך אביא אלי ארון האלהים .
 ובשמואל (ב' ו"ו ט') כתוב : ויאמר , איך יביא אלי ארון ה' , והענין אסד . (יג) ולא
 הסיר דויד את הארון אליו אל עיר דויד . ובשמואל (ב' ו"ו יו"ד) : ולא אנה דוד
 להסיר

לפני האלהים בכל עז ובשירים ובכנרות ובנבלים
 ובתפים ובמזלתיים ובחצצרות : ט ויבאו עד נהר
 כידון וישלח עזא את ידו לאחו את הארון כי שמטו
 הבקר : י ויחר אף יהוה בעזא ויבהו על אשר
 שלח ידו על הארון וימת שם לפני האלהים : יא ויחר
 לדוד כי פרץ יהוה פרץ בעזא ויקרא למקום ההוא
 פרץ עזא עד היום הזה : יב ויירא דוד את האלהים
 ביום ההוא לאמר הן אביא אלי את ארון האלהים :
 יג ולא הסיר דוד את הארון אליו אל עיר דוד
 ויטהו אל בית עבד אדם הגתי : יד וישב ארון
 האלהים עם בית עבד אדם בביתו שלשה חדשים
 ויברך יהוה את בית עבד אדום ואת כל אשר לו :

ר ש י יד פ

נחשת להשמייע ועוד למוטה כתיב ציר בית ה' צונלתיים וגו' (לקמן כ"ה) ועל שם
 כך נקרא מללתיים וכן יירש הגלגל (דברים כ"ח) מין חרבה השמייע קול דכתיב
 בצנזחת (יואל ב') על החרבה כקול מרכבות על ראשי הסרים ירקדון וגו' : (ט)
 עד גורן כידון . שם מקום : (י) ויכה על אשר שלח ידו על הארון . והוא שכתוב
 בשמואל (ב' א') ויכה שם חלסי' על הסל . פתרון על השלח על שחזו צארו ודוגמתו
 (מלכים א' ל"א) הכלבים יחללו את צמר איזבל בחיל יזרעאל ופסוק אחר כתיב
 בחלק יזרעאל (שם ב' ט') כך נפרש כאן על השלח השלח : וימת שם לפני האלהים .
 לפני ארון האלהים ובשמואל (ב' א') כתיב וימת שם עם ארון האלהים : (יג) ויירא
 דוד את האלהים לאמור : מה הוא ירא לאמור . שאמר הן אביא אליו ארון ה' :
 (יג) הגתי . מגת היה בחמילה ומקודם היה מתגורר בגת . ולוי יסיס . כדכתיב
 (לקמן ט"ו) ויאמר דוד לשרי הלויים להעמיד את אחיהם המשוררים וכתוב בסמוך
 (שם) ועבד ויחיה שוערים לארון :

יד פ ב א ו ד

להסיר אליו את ארון ה' על עיר דוד . הגתי . מגת היה בחמילה , ומקודם היה מתגורר בגת ,
 ולוי היה , כדכתיב לקמן (ט"ו ט"ז) ויאמר דוד לשרי הלויים , להעמיד את אחיהם
 המשוררים , וכתוב בסמוך (שם פסוק כ"ד) ועבד אדום ויסיס שוערים לארון . (ד"ק) .
 יד (א)

מען
 ארון
 עד
 דא
 ויגע
 רץ
 וויא
 לים
 ויאנ
 לליב
 נעם
 ויבד
 תים
 ס כך
 כתיב
 גו'
 ודמיה
 מואל
 וכן
 מריג
 זמר
 א"ל
 וזה
 אשר
 קן על
 כ"ס
 של
 מקום
 קן
 מור
 זים
 ולא
 ויד

דברי הימים א יא יד

מכלל יופי מן קאפיטעל יג

יג (א) לכל נגיד . כלומר לכל נגיד שבהם קרא להחיעץ עמו : (ד) כי ישר הדבר . פועל עבר כי השי'ן פתוחה : (ו) אשר נקרא שם . ובספר שמואל פירש שם ה' צבאות יושב הכרובים עליו לפיכך נקרא שם ומה שנקרא שם כן בזה המקום טה שלא קראו כן במקום אחר לפי שנתקדש שמו של הקדוש ברוך הוא עליו בהיותו בשדה פלשתים : (ט) עד גורן כידון . ובספר שמואל גורן נכון ושני שמות היו לו ואפשר שנקרא כידון על שמה שם עזא מענין יראי עיניו כידו : (י) שלח ירו . ענין ההושטה : (יב) היך . הה"א תמורה אל"ף איך כי אותיות אהו"י מתחלפות וכן בה"א והיך יוכל עבר אדניזה :

יד א וישלח ה' צר מל'אכים אל דוד
ועצי ארזים וחרשי קיר וחרשי עצים לבנות
לו בית : ב וידע דוד ביהבינו יהוה למלך ער
ישראל כי נשאת למעלה מלכותו בעבור עמו
ישראל : ג ויקח דוד עוד נשים בירושלם ויורד
דוד עוד בנים ובנות : ד ואלה שמות הילודים
אשר היו לו בירושלם שמוע ושובב נתן ושלמה :
ה ויבחר ואלישוע ואלפלט : ו ונגה ונפג ויפיע :
ז ואר'ישמע ובער'ידע ואל'יפלט : ח וישמעו
פלשתים כי נמשה דוד למלך על כל ישראל
ויערו כל פלשתים לבקש את דוד וישמע דוד
ויצא לפניהם : ט ופלשתים באו ויפשטו בעמק
רפאים : י וישאל דוד באלהים לאמר האעלה
ער פלשתים ונתתם בידי ויאמר לו יהוה עלה

באור ונחתים

יד (א) וישלח חירם מלך צור . מפורש צ"ר לומר הים האיש הזה לסיוט אוהב לשבט יהוד' כן עסה חירם העדולמוי ליהוד' : וחרשי קיר וחרשי עצים . אומנים : (ב) וידע דוד כי הכימה למלך . כשראה ששלחו לו מלכי גוים תשורות : (ג) ויקח דוד וגו' . כל זה חזקו של דוד : וישמעו פלשתים כי נמשך דוד למלך על ישראל